

Nr 85.

Ankom till riksdagens kansli den 13 april 1926 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänstårsberäkning för viss personal vid statens järnvägar.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen den 19 februari 1926 avlåten proposition, nr 132, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att befattningshavare vid statens järnvägar, som efter den 7 december 1920 på grund av bristande arbetstillgång i anledning av trafikens nedgång entledigats från anställning såsom aspirant vid verket men sedermera före den 1 juli 1926 eller den senare tidpunkt, Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämmande, ånyo erhållit dylik eller extra ordinarie eller ordinarie anställning vid samma verk, må kunna vid tjänstårsberäkning för bestämmandet av hans lön i ordinarie befattning enligt 11 § i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk tillgodoräknas före entledigandet i ett sammanhang förvärvat tjänstetid vid statens järnvägar såsom intjänad omedelbart före den senare anställningen; samt

att aspirant vid statens järnvägar, som av ovan angivna anledning antingen tvångspermitterats eller, med bibehållen anställning såsom aspirant vid statens järnvägar, erhållit tjänstledighet för sysselsättning vid något genom statens järnvägars försorg anordnat arbete, må kunna vid tjänstårsberäkning för bestämmandet av hans lön i sedermera vunnit ordinarie befattning enligt 11 § i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 tillgodoräknas den tid, vederbörande antingen varit tvångspermitterad eller, med åtnjutande av tjänstledighet från innehavande befattning, haft anställning vid sådant arbete.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade utdrag av statsrådsprotokollet.

I skrivelser den 14 januari och den 28 februari 1922 gjorde järnvägsstyrelsen framställningar i syfte att icke-ordinarie personal vid statens järnvägar, som på grund av bristande arbetstillgång i anledning av trafikens nedgång entledigats eller tvångspermitterats från sin anställning vid statens järnvägar eller ock beretts sysselsättning vid av nämnda järnvägar anordnade kristidsarbeten, måtte vid återinträde i statens järnvägars tjänst, utan hinder av gällande avlö-

nings- och pensionsbestämmelser för befattningshavare vid statens järnvägar, vid tjänstårsberäkning i löne- och pensionsavseende få tillgodoräkna sig, de, som entledigats, tiden före entledigandet och övriga tiden för tvångspermitteringen respektive anställningen vid kristidsarbetena.

Med anledning härav framlade Kungl. Maj:t i proposition, nr 197, för 1922 års riksdag förslag i ämnet, och blev detta förslag av riksdagen bifallet (skrivelse nr 204).

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 december 1925 hava nu styrelserna för Svenska järnvägsmannaförbundet och Sveriges lokomotivmannaförbund på anförda skäl hemställt, att jämväl aspiranter, som av förberörda orsak entledigats, tvångspermitterats eller överförts till vissa arbeten, måtte vid återinträde i statens järnvägars tjänst beredas ovan angivna förmåner vid tjänstårsberäkning.

Uti häröver infordrat yttrande har järnvägsstyrelsen förklarat sig för sin del icke hava något att erinra mot ett bifall till förevarande framställning på sådant sätt, att de år 1922 medgivna förmånerna i fråga om tjänsteberäkning i lönetursavseende med retroaktiv tillämpning medgäves jämväl aspiranter, vilka efter den 7 december 1920 på grund av trafikminskningen entledigats, tvångspermitterats eller överförts till vissa arbeten samt — i fall av entledigande — återanställts såsom aspirant eller i extra ordinarie befattning.

Däremot har en sådan jämställdhet i löneturshänseende mellan aspiranter och extra ordinarie personal synts styrelsen icke kunna givas motsvarighet i fråga om tjänstårsberäkning i pensionshänseende enligt reglementet den 29 juni 1917 angående pensionering av icke-ordinarie personal vid statens järnvägar, när aspiranttid över huvud taget icke kan enligt detta reglemente tillgodoräknas vederbörande.

I utlåtande den 28 januari 1926 har kommunikationsverkens lönenämnd anfört, att lönenämnden, ehuru icke utan tvekan, dock med hänsyn till de särskilda förhållanden, som föranlett ifrågavarande personals kvarstående i aspirantställning, funnit sig kunna lämna utan erinran vad järnvägsstyrelsen i ärendet föreslagit.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Då de flesta av de befattningshavare vid statens järnvägar, om vilka nu är fråga, vid avbrottet i tjänstgöringen innehade en avsevärd anställningstid såsom aspirant, synas enligt min mening billighetsskäl tala för en utsträckning av tillämpligheten av ovan omförmälda år 1922 meddelade bestämmelser. Med hänsyn härtill och då det gäller ett jämförelsevis ringa antal befattningshavare, anser jag mig kunna förorda, att, på sätt järnvägsstyrelsen föreslagit, omförmälda förmåner i avlöningshänseende må tillkomma jämväl nu avsedda befattningshavare. Riksdagens medgivande torde därför böra utverkas till utfärdande av föreskrifter i nu antydd riktning, så vitt därigenom avvikelser skulle komma att ske från bestämmelserna i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid kommunikationsverken. I vad förslagets genomförande innebär undantag från gällande avlöningsbestämmelser för extra ordinarie

tjänstemän och aspiranter vid kommunikationsverken, torde Kungl. Maj:t vara oförhindrad att meddela erforderliga bestämmelser, och har jag för avsikt att, därest det ifrågasatta medgivandet från riksdagens sida erhålles, ånyo underställa denna fråga Kungl. Maj:ts prövning.»

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär medgivande för sådana aspiranter vid statens järnvägar, som anställts under kristidens högkonjunktur men sedermera avskedats eller tvångspermitterats, att vid återinträde i tjänst i viss utsträckning i lönehänseende tillgodoräkna sig den tidigare tjänstgöringen, respektive anställningen utan hinder av avbrottet. Under erinran att liknande medgivande tidigare av riksdagen lämnats beträffande motsvarande extra ordinarie befattningshavare, får utskottet tillstyrka förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva,

att befattningshavare vid statens järnvägar, som efter den 7 december 1920 på grund av bristande arbetstillgång i anledning av trafikens nedgång entledigats från anställning såsom aspirant vid verket men sedermera före den 1 juli 1926 eller den senare tidpunkt Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma ånyo erhållit dylik eller extra ordinarie eller ordinarie anställning vid samma verk, må kunna vid tjänstårsberäkning för bestämmandet av hans lön i ordinarie befattning enligt 11 § i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk tillgodoräknas före entledigandet i ett sammanhang förvärvat tjänstetid vid statens järnvägar såsom intjänad omedelbart före den senare anställningen; samt

att aspirant vid statens järnvägar, som av ovan angivna anledning antingen tvångspermitterats eller, med bibehållen anställning såsom aspirant vid statens järnvägar, erhållit tjänstledighet för sysselsättning vid något genom statens järnvägars försorg anordnat arbete, må kunna vid tjänstårsberäkning för bestämmandet av hans lön i sedermera vunnit ordinarie befattning enligt 11 § i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 tillgodoräknas den tid, vederbörande antingen varit tvångspermitterad eller, med åtnjutande av tjänstledighet från innehavande befattning, haft anställning vid sådant arbete.

Stockholm den 13 april 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtande nr 84.